

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERȚIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Un mandat.

Un mandat de deputat s'a oferit unui gazetar ungar. Fényes László redactor la „Az Est” a fost ales cu unanimitate deputat în Nyiregyháza.

Cazul nu pare așa de interesant, și publicul poate rămânea surprins, cum de ne ocupăm de el, la acest loc? Mandatul din Nyiregyháza are totuși o importanță deosebită și are, mai ales, doza lui instructivă, ce ne privește și pe noi.

Toate partidele s'au luptat să acapareze acest mandat, și totuși el a fost oferit unui gazetar, care a candidat cu program, în afară de orice partid.

Noul deputat nu este un scriitor de calibru mai mare, ci un gazetar, un reporter abil și îndrăzneț, care a demascat o mulțime de abuzuri, mai ales a oamenilor mai sus puși, și a militat pentru drepturile celor mici și oropsiți. Demascările lui, cari loveau adese în persoane de greutate, iau cauzat o mulțime de procese de presă, din cari a ieșit totdeauna achitat.

Alegerea lui este o dovadă eclatantă, cum publicul unguresc știe să aprecieze și să remunereze activitatea și hărnicia unui gazetar. E o răsplată nu a unei persoane numai, ci e triumful unei idei: recunoștința unui public conștient față de presă.

* * *

Noi n'avem nici în clin nici în mănecă cu noul deputat, dar am relevat faptul, ca să se vadă cum știu să răsplătească străinii pe gazetarii lor.

Se impune, desigur, și o comparație, dacă am avea, bineînțeles, aceleași premise și la noi.

Cum e răsplătit la noi gazetarul?

Când i-s'a adus vre-un mandat,

pe tavă, pentru munca desinteresată, ce o desfășură în slujba adevărului? Când i-s'a recunoscut ca merit, îndrăzneala de-a demasca cu toate argumentele adevărului — anumite personaje mai sus puse?

De câte considerante trebuie să țină seama, când își înmoaie peana în călimară, ca să nu supere pe dl X, sau să nu tulbure somnolența și quietudinea d-lui Y?

Nu; comparația nu e cu puțință, căci cei doi termeni de comparație diferă prea de tot mult.

Totuși mandatul dela Nyiregyháza e un prilej — dacă nu de comparație, cel puțin de reflexii și învățăminte.

Peste câteva decenii, când vom avea și noi o presă sprijinită și apreciată, gazetarii nostri vor avea și ei un alt viitor; nu vor mai trăi viața în lipsuri și munca lor atât de ideală și de necesară, nu va mai fi trasă la îndoială de toți inconștienții.

Preparandiile noastre și Blajul.

— O constatare. —

Semioficiosul „Magyar Tudasító” scrie următoarele: Privitor la știrea adusă de ziare, că contele Apponyi Albert ar fi închis preparandiile românești, primim din loc competent următoarea informație:

»In cursul războiului s'au ivit într'un număr înspăimântător de mare fapte sprijinite cu date statistice iresturnabile, cari au fost aduse la cunoștința guvernului și cari au justificat atarea dispoziție a ministerului instrucției, ca deocamdată deschiderea preparandiilor cu limba de propunere română, să fie amânată.

Această dispoziție ministrul instrucției a luat-o numai după o prealabilă pertractare și un acord unanim

avut cu autoritatea bisericească gr.-or. română competentă și cu o parte a autorităților bisericești gr.-cat. E de notat, că informația ziarelor, ca și când ministrul instrucției ar fi închis preparandiile cu limba de propunere română, nici de cum nu acopere faptele reale. Starea faptică este anume aceea, că amăsurat experienței câștigate în decursul războiului se arată de absolut necesară exerciarea în mod cu mult mai intensiv ca până aci a dreptului de control al statului la preparandiile cu limba de propunere română. De oarece organizarea acestui control cere preparative grave și mai mari cari nu pot fi măntuite până la terminul deschiderii anului școlar, s'a întâmplat aceea dispoziție luată în acord cu factorii bisericești competenți ca până atunci să nu se înceapă prelegerile în aceste institute până când cu încheierea acestor preparative ministrul de culte nu va introduce controlul noii direcții la institutele amintite. Despre închiderea preparandiilor cu limba de propunere română ceea ce altcum nici nu se intenționează, cu atât mai puțin poate fi vorba, deoarece ordinațiunea ministrului a apărut în 17 Iulie, deci s'a edat într'o vreme când atât în institutele pedagogice cât și în celelalte școli prelegeri nu erau. În rescriptul adresat autorităților bisericești competente este de altcum foarte clar și expres indicat motivul pentru care ministrul a amânat deschiderea institutelor pedagogice pe anul școlar 1917—1918.

Îndatăce din punct de vedere al controlului mai intensiv al statului se vor fi făcut preparativele necesari privitor la aceea ca din aceste institute să iasă învățători crescuți în credință neclintită față de stat, instrucția pe anul școlar 1917—1918 se va putea începe în institutele pedagogice cu limba de propunere română și încă după cum aceasta se spune în rescriptul ministerial adresat autorităților bisericești competente, în direcția care

nu atinge caracterul confesional al institutului respectiv, nici privitor la limba de propunere în cea mai mare parte a obiectelor de învățământ.

* * *

Față cu declarațiile semioficiosului »Magyar Tudositó« ca și când ordinațiunea contelui Apponyi s'ar fi făcut cu acordul unanim și după o pertrac-tare prealabilă cu o parte a autorităților bisericești gr.-cat. române com-petenie nu am fost în situație a ne informa la Orade, Gherla și Lugoj asupra acestei aserțiuni vădit tendențioasă. Avem însă cele mai autentice informații în ceea ce privește Blajul, care n'a avut nici o cunoștință prealabilă de ordinul ministrului de culte privitor la preparanțiile românești, cu atât mai puțin a putut fi vorba de acord în aceasta privință între ministru și autoritatea supremă bisericească din Blaj.

„Politica de naționalități alui Barabás Béla“. La atacurile aduse asupra românilor de comitele Aradului, Barabás Béla, — amintite în numărul trecut a foii noastre — ziarul social-democrat „Világ“ face următoarele reflexii: „Barabás Béla numai cu greu a ajuns comite al Aradului și deja în vorbirea de instalație a arătat, că era mai bine de au ajungea comite. Noul comite al Aradului, care aparține politicianilor kurucizmi de atitudine veche, a cutrierat țara cu osemintele din Arad, a povestit mai încolo, că la execuții muzica militară intonează „Gottelhalte“ ul, el a inter-pelat, că Majestatea Sa se pozează în uniformă militară — a avut de spus și despre

naționalități. Dacă ar vorbi astfel despre iredentiști, cu atâta entuziasm s'opă cam a vorbit, aceea s'ar înțelege, am ști o aproba. Ar fi la loc să izbucnească contra deserterilor, trădătorilor. Dar el s'a îndurat să generalizeze și generalizarea e necerectă, injustă. Partidul național român, a cărui tendințe nu le aprobăm și condamnăm agitatorii go-vini, nu s'a refugiat de jumătate în România și partea cealaltă nu a primit cu strigăte de bucurie armata română. A fost și a treia care în parlament a făcut declarații de fide-litate, care s'a luptat umăr în umăr cu ostășul maghiar la Deberdo, Ivangorod, Be-ramovici și a muncit acasă în credință. Deci pentru partea aceasta a treia, care e maio-ritatea absolută nu se poate suferi ca cineva să vorbească din scaunul de comite astfel despre chestia naționalităților după cum a vorbit Barabás Béla. Politica de naționalități a guvernului e a democrației, a păcii, a în-țelegerii. Politica aceasta pretinde fidelitate în schimb ea dă drepturi, existență liberă, administrație și geoli bune. Politica aceasta e reprezentată și de Károlyi Mihály, șeful de partid alui Barabás Béla, cărnia Barabás îi poste multumii, că poate dizerta din scaunul de comite al orașului Arad. Astfel de dizertații astăzi sunt îndoit de rele. Cine acum agită contra păcii și înțelegerii cu na-ționalitățile, acela periclitază cele mai mari interese ale națiunii maghiara. Aceasta tre-buie să o învețe Barabás Béla, asemenea și ceilalți comiți“.

Un interview cu d. Vasile Goldiș.

— Sub ce condițiuni va sprijini partidul național român noul guvern ungar. —

Citim în „Pesti Napló“ din Budapesta: Săptămâna trecută, la instalarea noului șefpan al Aradului, a luat cuvântul a numele

partidului național, fostul deputat d. Vasile Goldiș, secretar consistorial, care a ținut o vorbire în limba română, arătând punctul de vedere al partidului național român în chestia votului universal.

Correspondentul din Arad al ziarului „Pesti Napló“ a obținut următorul interview dela d. Vasile Goldiș:

La întrebarea, care e ținuta partidului național român, față de noul guvern ungar, d. Goldiș a spus următoarele:

— Programul guvernului nou ungar hotărăște ținuta partidului național român. Era firesc ca noi românii să salutăm cu bucurie faptul, că monarhul nostru a indicat noului guvern ca program lărgirea dreptului de vot pentru popor. Poporul român dela 1848 a cerut votul universal, și această re-vențiere constituie punctul cel mai însemnat din programul partidului, stabilit la 1881.

Toată agitația partidului național român s'a învârtit în jurul acestei chestiuni și par-tidul nostru a fost totdeauna gata să lupte alături de acei, cari au înscris pe drapelul lor — votul universal. Așa în prima linie, am simpatizat totdeauna cu partidul social-democrat ungar și au fost cazuri când am ținut în comua întruniri, la care oratorii naționaliști alături de socialiști au cerut votul universal. Este dar foarte firesc că întreg poporul român și reprezentanții poli-ticeii sale, cu tot devotamentul va sprijini acel guvern, care va voi să dea Ungariei votul universal. Acesta e și cazul față de noul guvern.

Nu cunoaștem încă programul de vot universal al noului guvern, și de aceea nu putem spune încă că în mod necondiționat vom sprijini noul guvern, dar stăm într-o expectativă plină de încredere față de acest guvern.

Partidul național român vrea votul universal nefalsificat, egal, secret, direct și

FOITA.

Prezentul.

S'au mărit oădurile,
Au secat izvoarele,
S'au rărit popoarele.

S'au tăiat pădurile,
S'au strâmbat hotarele,
S'au golit hambarele.

Am uitat scripturile —
Toate învățăturile,
Au învăins culturile...

Toți în ruptul capului
Mergem calea racului
Spre rușinea veacului.

(Drapelul).

G. B.

„In hoc signo vinces“.

Scrisă la împlinirea alor
trei ani, dela intrarea sub
drapel a tatălui meu.

Sunt trei ani, de când coasa erudei morți nu înceată de-a secera miile de eroi plecați pe câmpul luptei, pe câmpul de onoare. Și cine ar fi crezut, că acest măcel

lugroniter va avea să țină atâtă?... Nime... Speranța, care nutrește sufletul muritorului și de astădată lucra. Făcea pe om să creadă, că mânia cruntă a popoarelor se va domoli cât de curând și ingerul păcii smucindu-se dintre grelele și ruginitela catene, va pluti cu mespă bucurie peste câmpiile aburânde de sânge ale bătrânului continent... Însă vai, nu a fost așa. Mulți genii au căzut secerăți de coasa morții crude, genii, cari poate ar fi promovat foarte mult științele veacului al XX-lea. Acum au dispărut... nu au rămas decât memoriei.

Se întreabă unii: „Cum de în veacul al XX-lea, când popoarele au ajuns la un grad foarte înalt de cultură și știință, să se nască un astfel de măcel Ingoniter?“ Nu pot să-și răspundă decât: „Așa a fost voința lui Dumnezeu, suntem pedepsiți pentru mul-tele noastre păcate.“ Într'adevăr, așa e. Am greșit foarte mult înaintea Tronului ce-rese, am abuzat prea mult de marea bună-voință alui Dumnezeu.

„Nu veese moartea păcătoșului, ci ca să se întoarcă și să fie viu“ zice sf. Scrip-tură. Da, Dumnezeu nu a voit moartea noastră, a păcătoșilor. A trimis acest războiu crâncen, ca noi văzându-l, plini de frică și cutremur să cădem în genunchi și să strigăm: „Doamne iartă-ne! Mult am greșit înaintea luminatelor Tale Fețe, dar Tu cu puterea Ta

mare și cu îndurărilor Tale iartă-ne și ne scapă de maroșul pericol, care ne bântue!“

Observați numai! De când s'a început războiul, bisericile sunt mai pline de murtori, cari vin să-și înalțe isimile lor înaintea sf. altar, iar preoții mărturisesc și cuminecă tot într'una tamutul credincios. Apoi și militarii, cari aveau — să zic așa — inimă de peatră, înaintea secului dușman li-se înmoaie inima și înalță rugăciuni ferbinti Crea-torului Preasfânt.

Și nu va înceta acest războiu erud, până când nu se vor pocăi toți.

* * *

Era la 6 August 1914, când o tele-gramă aduce ordinul, de a-se înșina la miliție iubitul nostru tată. Ne-am întristat cu toții.

A trecut o zi foarte tristă pentru fa-milia noastră. Spre seară iubitul nostru tată și-a îmbrăcat vestmintele militare. La cină mii de gânduri strătăiau mîntea noastră, și la fiecare gând tresăream...

Înainte de plecarea periind pe iubitul meu tată, îmi veniau o mulțime de gânduri în minte. Mă cugetam: „Acestea vestminte, pe cari eu acum le porie, poate nu peste mult vor fi pline de sânge și poroi, iar su-fletul va desbrăca îmbrăcămintea de lut, pe care o adăpostese acestor vestminte.“ Ochii mi-se umeziră, două lacrimi mi-se scurseră

pe comune. Acelaș lucru îl vrea și partidul social-democrat ungar. Pare însă că guvernul actual ungar nu vrea să meargă până la această limită. Este deci la locul său întrebarea, dacă poate partidul național român să acorde sprijinul său guvernului, care nu aduce un astfel de vot universal, pe care-l vrea partidul național român.

Dar partidul național român nu se va pune pe un punct de vedere absolut intransigent, căci știe foarte bine că toate marile reforme și prefaceri trebuie să se facă în mod treptat, și se pune pe punctul de vedere, că dacă acest minimum de reformă adus de guvern mulțumește partidul social-democrat, partidul democrat și partidul radical, atunci și partidul național român, poate fi mulțumit deocamdată cu acest minimum.

Este spre înălțirea extraordinară a partidului național român, faptul că în guvernul lui parte Vilhelms Vázsonyi și contele Bathány, este și încă partidul român este încredințat, că acești doi bărbați politici ungari nu vor permite falsificarea votului universal, ci vor cere un astfel de minimum, care corespunde cu dezvoltarea de azi a țării.

Nu este dar exclusă că la alegerile viitoare parlamentare, partidul nostru național va sprijini guvernul, și nu cere nimic în schimb, decât ca în conformitate cu împrejurările, cu dreptatea și cu numărul populației române din Ungaria, — românii să capete numărul corespunzător de mandate.

După informațiile noastre particulare, au răsunat în zilele următoare foarte intens pe orizontul politicii partidului român față de guvern.

pe obrazi și întristarea își întinse aripile și alina asupra mea...

„Trăsura e aici!” zise vizitatorul, deschizând ușa. Un fior străbătător iuzăle noastre, încă o îmbrățișare călduroasă și ne despărțirăm de imbul nostru tată, pe care poate nu-l vom mai vedea nicicând...

* * *

De-atunci au trecut trei ani... Într-o zi devar Provedința divină a păstrat pe iubitu meu tată! Războiul încă durăsă cu vehemență. Nu avem, decât să cădem în genuș și cu mâinile împreunate să repetăm din rugăciunea „Tatăl nostru” cuvintele: „Fie voia Ta Doamne, precum în cer, așa și pe pământ.”

V. G. M.

Doi amici și ursul.

Doi oameni având să treacă prin o pădure, făcând promisiunea, că orice pericol ar ajunge, să nu se despartă deolaltă. Merseră câțiva timp, când un urs mare apără din tufiș. Unul din cei doi amici, fiind mai sprinten și ușor, să sui în un arbore. Celălalt să lăsă pe pământ și reținându-și respirația, sta liniștit până ce ursul veni la el și-l atinse cu botul. Crezând că e mort, să depărtă fără să-i facă ceva. Când trecu orice pericol, amicul din arbore întrebă pe cel rămas jos: Ce ți-a spus ursul, pentru că am văzut, că nasul era chiar în urechea ta. „Ca să știu sincer, răspunse celălalt, șoptind m'a sfătuit, că în viitor să nu mai am încredere în poliziști și lași, ca tine.”

În ultimele luni ale existenței guvernului Tisza, când acesta a simțit că să clatină pământul sub picioarele sale, s'a refugiat la vechile expediente ale guvernelor de altădată, folosindu-se ca pretext de împrejurările produse de starea de războiu cu România, și a pus în vedere astfel de ordinațiuni pe tărîmul învățămîntului public, menite să dea o lovitură puternică învățămîntului general al poporului român, iar pe de altă parte serviu guvernului Tisza ca mijloc de a se prezenta ca apărătorul viteaz al maghiarimii, și să stăruască veninul șovinismului maghiar și să stingă în pieptul milioanei de cetățeni dorul de libertate, — și cu chipul acesta, guvernul lui Tisza să-și poată prelunge existența-i proprie. Aceste măsuri, despre care știm foarte pozitiv, că au fost propuse încă de ministrul cultelor din vechiul guvern, sub directă influență a contelei Tisza, au avut scopul extraordinar de-a nimici preparanțiile românești din Ungaria.

Pentru cea mai mare nenorocire a Ungariei, contele Appenyi a declarat că va rămâne consecvent față de dăneul, și ordinațiunile acestea le preia dela ministrul Jaakovich — și sunt informat că o ordinațiune de felul acesta a și fost adresată mitropolitului din Sibiu, care ordinațiune împiedică cu totul deschiderea preparanțiilor pe anul viitor și pune în vedere astfel de măsuri față de instituțiile acestea culturale, cari sunt menite să îndepărteze cu totul aceste aşezăminte dela relul lor cultural, punându-le la slujba politicii guvernului.

Dacă ordinațiunea aceasta va ajunge la cunoștința marelui public român, va provoca impresia cea mai dezastruoasă, și va face cu neputință partidului național român să dea concursul noului guvern. Nu numai poporul român va suferi prin această ordinațiune, ci și mișcarea pentru votul universal, căci se vor pune în circulație în țară, noi fraze șoviniste.

Prietinii români ai lui Tisza vor putea spune acum, că partidul lui Tisza a fost mai bun pentru români, și astfel va putea acest partid la alegerile viitoare să capete majoritatea de voturi în cercurile românești.

Cu cea mai mare grijă de puterea de existență a noului guvern, atrag atențiunea tuturor amicilor votului universal, precum și prin-ministrului ungar, ca în ultimul moment să împedecă catastrofa.

La urină, d. Goldiș a spus, că crede că prin acordarea votului universal, vor putea intra 35—40 deputați români în Camera ungară.

Războiul european.

— Telegrame oficiale. —

Budapesta, 13 August. Frontul ostic. La armata arhiducelui Leopold lupte remarcabile s'au dat spre sud de Smorgon, vest de Luck, la Tarnopol și Zbruc. Azi s'au dat, în mai multe rânduri, lupte de patrulare. În părțile de vest din Moldova — frontul arhiducelui Ioșif — pe lângă toată rezistența îndârjită a dușmanului, care s'a manifestat în numeroase atacuri vehemente, trupelor noastre le-a succes să amplifice terenul dinspre sud de

valea Trotus. Cu asalt am ocupat localitatea Panciu, ce a fost apărată cu tărie. Atacurile de contrabalansare, pornite de ruși și români pe secțiunile învecinate au rămas fără succes. La cursul inferior al Siretului sunt lupte grele de artilerie. Am respins mai multe atacuri la gura Buzeu și între Dunăre.

Activitatea strategică din Flandria după o zi relativ liniștită, înspre seară din nou s'au înăspriț. Artileria germană a lucrat cu succes contra artileriei dușmane și spre ost de Messines a alungat trupele engleze gata de atac. La Chemin des Dames și Champagne sunt violente ducele de artilerie. Spre nord de drumul Laon—Soissons francezii au năvălit la atacuri puternice. Germanii i-au respins în lupte din apropiere. Asemenea au fost zădarnice și eșirile dușmane dela Ailles spre sud-est. Nord de Verdun și ambii țărmi dela Maas s'au dezvoltat lupte mari de artilerie.

În luna Iulie dușmanii au pierdut 34 baloane, 213 aeroplane. Perderile noastre sunt de 60 aeroplane și nici un balon.

Nr. 325—1917.

Concurs.

Postul de profesor pentru muzica vocală și instrumentală la *Institutul pedagogic gr.-cat. român Balázsfalva—Blaj* se pune la concurs.

Profesorul ales e obligat să propună muzica vocală și instrumentală și la Seminarul teologic în 2 ore, la gimnaziul superior în 4 ore, iar la școala civilă de fete în 2 ore pe săptămână.

Afară de aceea e obligat să formeze cor cu tinerimea dela institutele de învățămînt din loc.

La acest post de profesor pot concură aceia cari au calificația și diploma de profesor, prescrisă pentru profesorii de muzică dela institutele pedagogice.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual 2080 cor.
2. Relut de cuartir 600 cor.
3. Cuincuenal de 160 cor. după anii de serviciu.

Pentru întregirea salariului s'a cerut ajutor de stat.

Profesorul ales e membru la fondul de penziune regnicolar al profesorilor. Postul va avea să-l ocupe la începutul anului școlar 1917/18.

In lipsă de concurenți cu cualificația prescrisă, postul se va completa cu un suplinitor pe timp de un an, pe lângă remunerația anuală de 2000 coroane.

Cererile să se înainteze Prea-veneratului Consistor Arhiepiscopesc din Balázsfalva—Blaj, alăturând documentele:

1. Estras matricular de botez.
2. Diploma de profesor.
3. Certificat de serviciu.

Terminul de concurs e ziua de 15 Septembrie 1917 st. n.

Balázsfalva—Blaj, la 15 Aug. 1917.

Direcțiunea institutului pedagogic.

Informațiuni.

Cătră cetitori.

P. T. Abonenți sunt rugați să binevoiască ași renouă abonamentul.

In deosebi rugăm pe domniile rezstanțieri, să facă bine să ne plătească, căci spesele edării foaiei sunt mari și din parte-ne am fost destul de indulgenți până acum.

Redacția și Administrația
„UNIRII“.

Te Deum pentru recuparea Cernăuților. In catedrala din Blaj s'a oficiat Duminecă, in 12 crt. Te Deum pentru recuparea Cernăuților. Un ordin de natura aceasta a mers la toate parohiile, unde de asemeni s'a ținut Te Deum-ul prescris.

Majestatea Sa nu dorște festivități in ziua Sa onomastică. Din Viena se anunță: Dorința M. Sale e ca din prilejul zilei natale ce se va ținea in 17 crt. precum și a celei onomastice ce va avea loc in 4 Noemvrie, să se înjunjere solemnitățile deosebite.

Inceperea anului școlar. Precum aflăm din ziare, dl ministru de culte și instrucțiunea publică a dispus, ca in toate școlile medii (gimnazii, școale reale, școale de fete) instrucțiunea să se înceapă in 1 Septembrie.

La timpul său vom publica când își vor începe cursul institutele noastre de învățământ.

Introducerea limbii maghiare la regiamentele maghiars. După informațiile ziarului „Az Est“ Majestatea Sa nu are nimic de excepționat la introducerea limbii maghiare ca limbă de instrucție a regimentelor angrești. M. Sa nu opune obstacole la realizarea și reconașterea aspirațiilor juste naționale.

„8 órai Ujság“ anunță, din surză competentă, că Majestatea Sa in 17 Aug. din

prilejul zilei natale, pe baza dreptului de domn suprem al armatei, va eda o proclamațiune de mare însemnătate prin care va implini vechea dorință a națiunii.

O mică defraudare. Presa ungurească reproduce pasajele finale ale primului nostru din numărul 45 privitor la ordinațiunea contelei Apponyi. Traducerea este exactă, dar toate ziarele omis un pasaj esențial, asupra căruia ne permitem să le atragem atenția. Pasajul omis e următorul:

„Numai in cursul acestor trei ani singur preparandia din Blaj a urmat in serviciu militar 106 elevi, dintre cari cei mai mulți sunt sublocotenenti și locotenenți, majoritatea decorați...“

Intrucât s'a omis din dificultăți de traducere, ne oferim bucură să-l traducem noi in ungurește, ca textul să fie întreg — și nu mutilat.

Cărți pentru soldați. Primim următoarele rânduri, pe cari le publicăm cu plăcere:

Onorată Redacție,

In chestia cărților pentru popor și pentru soldați, in legătură cu cele scrise in prețuita Dv. foaie și cu circularul mai nou al Prea Ven. Ord. mitropolitesc. Vă rugăm să dați loc următorului comunicat:

Redacția noastră prin scoaterea unei serii de broșuri, din cari au eșit deja 17 numeri, s'a nuzit să satisfacă, până la altă orgenizare, lipsei arzătoare de a avea lectură religioasă morală pentru popor. Broșurile noastre sunt de cuprins variat: instructio, povești, poezii de răsholu, învățătură religioasă, istorie, etc. Sunt eșite tot din pone alese, cunoscuta și apreciate la noi. Chiar și poeziile de răsholu sunt numai de acelea, cari au adevărată valoare poetică și morală, trecute prin mâna unui profesor de literatură. Prin scoaterea acestor broșuri am crezut a lucra într'acolo, ca lumea noastră să nu fie avizată la editurile pur gheșefărăști, cari cu droaia se imbie deja și la noi. Celor ce se plâng de absoluta lipsă a cărților pentru popor, le stăm la dispoziție cu cele peste 50.000 broșuri ale noastre!

A-asta o aducem la cunoștință cu ocazia, că onorații preoți romandole, ce in urma circularului P. Ven. Ord. au să-l facă pentru soldați, pot să-l facă prin noi, de altă parte li rugăm, ca pe colportorii de pe sate să binevoiască a-i îndruma la editurile noastre, cari le facem tot așa favorari, ca și alte firme.

Nagyköslő (Toronto), 8/VIII 1917.

Cu distincă stimă:

Redacția „Calea Vieții“.

— Un ocon la articolul Unirei din nrul 44. Mon. Domn I. Dăscu paroh gr-cat. in Regia de Sereș ne trimite 20 cor. cu destinația, ca din aceia să procurăm cărți de cuprins moral distractiv pe seama soldaților noștri. Fapta nobilă vorbește as sine. Banii i am întrebuințat spre scopul amintit.

Publicațiune. Târgul de vite și de mărfuri in Szászsebes se va ținea in 21 August.

Magistratul orășencu.

Avem autonomie bisericească. „Calea Vieții“ are la rubrica „Informațiilor“ o știre — cum se pare inspirată — pe care ca un curiosum o reproducem:

„O veche dorință, o afacere mult trăgănată e acum, ca și catolicii să și aibă autonomie bisericească, adică aleii poporului să poată să se sfătuiască și să și vadă de trebile bisericii, ca gr-orientalii și reformații. Acum e vorba ca guvernul să o facă și aceea. Era foarte mare temerea, că și greco-catolicii români e să fie contopiți in autonomia catolică și astfel biserica lor să fie supusă bisericii catolice. Cu ajutorul lui Dumnezeu aceasta primșjie s'a delăturat. Primim știrea, ca planul autonomiei s'a făcut oss, ca in trebile cari sunt deopotrivă ale catolicilor și ale noastre vor ținea șodinte reprezentanții amândouelor bisericii la una, iar in trebile, cari li privesc numai pe românii greco-catolici, se vor sfătui reprez. nșții lor singuri. Aceasta a primit-o și ministrul. Delegarea aceasta norocoasă este a se mulțami cu deosebire unia dintre Presșinșții noștri episcopi, care ca mare greutate a pășit pe lângă drepturile noastre!“

Asupra importantii acestui comunicat nu vom stărui, dupăca faptul, că „Calea Vieții“ l-a publicat între știrile zilei dentul de elecvent vorbește. Ținem însă să remarcăm știrea poporului, pe toalesul tuturor, cum s'ar spune, prin care să dă in vileag aceasta știre senzațională. Adecă vom avea o autonomie dublă, cu două capete. Unul se va găstra in arhivul autonomiei catolice, celalalt li aducem acasă, între noi, ca să se aice, când ne vom sfătui de ale noastre șicerezi. Adevărat miracolul. Of fericite, de trei ori fericită nație.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „ECONOMUL“ in Cluj s'a ținut cu vie participarea a acționarilor la 27 Iunie a. c. Alegările s'au făcut cu vai unanım, tot astfel s'a votat direcțiunei mășămită pentru gestiunea anului trecut.

In aceasta adunare s'a hotărât ridicarea capitalului la un milion coroane, lucredinșându-se direcțiunea cu executarea hotărârii la timp oportun.

Manifestându-se din toate părțile un intensiv interes pentru noua emisiune, prospectul și listele de subscriere vor urma in curând.

Posta Administrațiunii.

Turvékonya. Achitat până la 31/12 1917.

Tóhéts (Grosi). Achitat până la 31/12 1916.

Aranyosivánfalva. Abon. plătit până in 1/9 1917. Evanghelia mai nouă in lucrare. In privința ornatelor binevoiti a Vă adresa la Direcțiunea interuatiunei de fetițe.

Sajóudvarhely. Achitat pe 1916 dia 1/1—20/7.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Bacia.